

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for habilitering av barn med spise- og ernæringsvansker		
Lokalisering:	Oslo universitetssykehus HF		
Tjenestens innhold: Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.			
Ja Nei Ikke oppgitt			
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
Kommentar: Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.			
Kvalitetssystem: Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.			
Ja Nei Ikke oppgitt			
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X	
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	
Kommentar: Tjenesten har ikke etablert et system for å overvåke behandlingsresultater. Tjenesten har imidlertid gjennomført en kartleggingsundersøkelse i alle helseregioner for å få oversikt over			

hvilke tilbud som er etablert for barn med spisevansker.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar:

Tjenesten er involvert i flere forskningsprosjekter og har deltatt i opprettelsen av landsdekkende nettverk for forskning innen barnehabilitering.

Det fremgår at det er behov for økt forskning innenfor tjenestens ansvarsområde. Tjenesten ønsker å bidra til dette.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorison. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?	X		

Kommentar:

Tjenesten deltar i utdanning av helsepersonell og driver kompetansespredning til helsepersonell, pasienter, pårørende og allmennheten.

Tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning. Dette arbeidet har avdekket at det er vanskelig å etablere lokale faglige nettverk. Tjenesten tar sikte på å få etablert et nasjonalt nettverk basert på regionale representanter fra fagmiljøene som jobber med spise- og ernæringsvansker hos barn. Tjenesten ser for seg at dette vil bidra til etablering av lokale faglige nettverk. Dette arbeidet gjøres i tråd med en modell utprøvd i Storbritannia.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorison . Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Tjenesten har utarbeidet resultatmål for tjenesten.

Det fremgår av årsrapporten at hovedmålet med tjenesten er å sikre at «alle barn med spise- og ernæringsvansker i Norge får et tverrfaglig tilbud for å sikre god ernæring samtidig som spiseutviklingen ivaretas.» Det bemerkes at nasjonale tjenester ikke rår over virkemidler for å sikre bruk av ressurser. Den nasjonale tjenesten kan ved økt kunnskap bidra til - men ikke sikre.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppenes fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar:

Tjenesten har en bredt sammensatt faglig referansegruppe. Referansegruppen har godkjent tjenestens årsrapport. Det vises til referansegruppens fylldige og konstruktive tilbakemelding.

Referansegruppen påpeker at det er behov for et klarere skille mellom tjenestens ansvar som nasjonal tjeneste og den kliniske virksomheten ved Rikshospitalets spiseteam. Videre påpeker referansegruppen at denne tjenesten har begrensede rammevilkår, noe som hindrer tjenesten fra å innfri forventninger og behov.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen. Det fremgår at tjenesten har fulgt opp tidligere tilbakemeldinger og har utarbeidet resultatmål i tråd med intensjonen for nasjonale kompetansetjenester. Tjenesten har imidlertid ikke fått på plass et system som er egnet til å overvåke behandlingsresultater innenfor tjenestens ansvarsområde og som kan være grunnlag for å måle og evaluere effekten av de tiltak som tjenesten iverksetter.

Den faglige referansegruppen påpeker at tjenesten er for tett involvert i pasientbehandling og at tjenesten har for små ressurser sett i forhold til de oppgaver som skal løses. Dette er forhold som tjenesten må løse i driftslinjen. Direktoratet minner imidlertid om følgende avsnitt i Veilederen for nasjonale tjenester:

Etablering av en nasjonal kompetansetjeneste skal ikke medføre sentralisering av pasientbehandling. Ved behov kan nasjonale kompetansetjenester likevel ha klinisk aktivitet (diagnostikk og behandling) tilknyttet virksomheten. I slike tilfeller er hovedhensikten å bygge opp og opprettholde kompetanse. Behandlingen skal skje i tett samarbeid med det etablerte tjenesteapparatet, og må være nødvendig for å spre kunnskap på feltet. I denne sammenhengen vises det til at behandling av pasienter forutsettes finansiert gjennom de ordinære finansieringssystemene for pasientbehandling i spesialisthelsetjenesten.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Tjenesten anbefales videreført med disse kommentarer